

Ústav anglofonních literatur a kultur

Diplomant: Mgr. Marie Hamšíková

Název diplomové práce: Queer čtení *Hermafrodita*: Diskurz intersexuality v románu Jeffreyho Eugenidese

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Kolářová, PhD.

Oponent: **PhDr. Soňa Nováková, CSc., M.A.**

Posudek oponenta

Předkládaná diplomová práce je podrobnou studií v oboru gender studies, konkrétně několika provázaných témat, a to otázek heteronormativity, performativity a politiky identity, jejichž potenciál pro queer čtení je zkoumán na díle *Hermafrodit* (v anglickém originále *Middlesex*, 2002, český překlad 2009) od amerického autora Jeffreyho Eugenidese.

Diplomová práce je bezesporu originální a velmi přínosná, informativní, a to z hlediska výběru primárního textu i z hlediska zvoleného úhlu pohledu na tento román. Vstupuje do nejruznějších kontextů – gender studies, kulturní studia, americká literatura atd. – a hledá originální a subverzivní interpretační klíče.

V první chvíli se může někomu zdát, že při své volbě mohla autorka diplomové práce být vedena pouhou, řekněme, módností a „trendovostí“ provokativních témat jako je intersexualita, ale již od počátečních stránek je jasné, že její volba je podložena hlubokými znalostmi. Práce se velmi svědomitě a zodpovědně snaží o vymezení svých teoretických a metodologických východisek a definici základních pojmů, což je vzhledem k šíři tematického zaměření skutečně nelehký úkol. Domnívám se, že tento úkol se vynikajícím způsobem zdařil. Autorka pracuje s celou řadou relevantně zvolených a pečlivě pročtených sekundárních pramenů (bibliografie této práce je obsáhlá a je skutečně interdisciplinární). Není však dáno pouze mým vlastním zaměřením (primárně literárním), že mám pocit, že poněkud méně jsou zastoupena díla vztahující se k literárním studiím a americké literatuře.

Autorka vychází ze solidně zpracované a bohaté sekundární literatury, o kterou zejména v posledních letech není v angličtině nouze. Z jemně tkané textury práce, která tyto zdroje hustě a pregnantně zhodnocuje, je zřejmé, že autorka s literaturou umí dobře pracovat. Oceňuji zejména její schopnost ocitovat některé kontroverzní postoje a vzápětí vůči nim zaujmout umírněně kritický postoj. Tento živý přístup dává textu vnitřní dialogičnost a dynamiku.

Práce je vyčerpávající a bez argumentačních rozporů. Nabízí nový a podnětný způsob nahlížení na zvolenou tematiku. Prozrazuje vysokou erudici autorky, schopnost pohybovat se

v terénu vyžadujícím odborné znalosti a umění nejen číst a porozumět teoreticky náročné oblasti, ale i dobře a bez zjednodušení ji aplikovat a dokonce kriticky zhodnotit. Práce je logicky členěna. Z hlediska struktury nedochází k opakování, naopak je logicky rozvíjen hlavní argument, a práce tak vyústí v logicky závěr. Snad jen část 3.3. je možná příliš repetitivní ve svém vracení se k základním tezím, zejména protože se pracuje se stejnými momenty v románu. Práce byla také evidentně podrobena pečlivé korektuře.

Dále mám jen několik dotazů a poznámek:

1. Vypravěčská technika a střídání první a třetí osoby vypravěče: Jaký efekt konkrétně vytváří dvojí narativní postup?
2. Když Cal odkazuje na Callie ve 3. osobě, vnímá ji jako cizí element (?). Překladová varianta navrhovaná Mgr. Hamšíkovou však, zdá se mi tyto nuance poněkud stírá.
3. Otázka překladu je velmi složitá. Název sám není moc šťastný, ale jak správně autorka poukazuje, některá překladatelská a editorská rozhodnutí nebyla zřejmě zcela na místě, o vynechávkách v textu nemluvě. Ale již z přehledu teoretických východisek je zřejmé, jak moc se posunul diskurz v této oblasti právě kolem roku 2009. Možná by se Eugenides měl kontextovat i takto, a navíc, právě pro jistou nepřesnost překladu bych doporučovala citovat originál alespoň v poznámkách.
4. Román byl kritiky také dáván do souvislosti s díly zabývajícími se fenoménem amerického snu. Jak by Mgr. Hamšíková viděla toto téma v kontextu hledání identit?
5. V románu jsou četné odkazy na řeckou mytologii, která se hybridními obludami jen hemží. Nechci rozšiřovat katalog pojmů, ale možná by právě pojem hybridity mohl být užitečný i v našem intersexuálním kontextu. A za druhé, ne všechny obludy jsou opravdu negativní – nejen v subverzivním smyslu (viz Medúza), ale např. i prorocká role muže s prsy Tiresia...

Celkově hodnotím diplomovou práci Mgr. Hamšíkové jako velmi zdařilou, formulovanou s nadhledem, napsanou čtivým plynulým stylem, zdařile udržující jednotný tón a přinášející nové poznatky. Předkládaný text tak víc než splňuje požadavky na magisterskou diplomovou práci. **Doporučuji práci k obhajobě s předběžným hodnocením VÝBORNĚ.**

V Praze dne 5.9.2016

.....

PhDr. Soňa Nováková, CSc., M.A.
ÚALK